

Реферат
на кваліфікаційну (магістерську) роботу
«Особливості попередження та подолання професійної деформації у педагогів»
здобувачки вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 053 Психологія
Глазової Наталії Володимирівни

Обсяг роботи – 110 с. **Кількість таблиць** – 14 табл. **Кількість рисунків** – 6 рис. **Список використаних джерел** – 71 найменувань, з них 5 – іноземною мовою.

Об'єкт дослідження – професійна деформація педагога .

Предмет дослідження – особливості попередження та подолання професійної деформації у педагогів.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати і емпірично встановити особливості прояву професійної деформації у педагогів, розкрити психологічні умови її попередження та подолання.

Завдання дослідження: дослідити основні підходи до визначення поняття «професійна деформація», передумови її виникнення та наслідки; здійснити класифікацію та характеристику різновидів професійної деформації у педагогів; розкрити зміст та структуру професійної деформації у педагогів, виокремити систему чинників її прояву; дослідити рівні прояву професійної деформації у педагогів та чинники, які впливають на даний феномен; розробити технології профілактики та подолання професійної деформації у педагогів.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел, метод моделювання); емпіричні методи (спостереження, бесіда, анкетування, тестування, стандартизовані методики); методи обробки та інтерпретації даних (метод описової статистики, кількісні та якісні із застосуванням методів математичної статистики); вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає в тому, що здійснено цілісний аналіз основних підходів до вивчення сутності поняття «професійна деформація»; виокремлено та охарактеризовано різновиди професійної деформації; визначено зміст і структуру професійної деформації у педагогів; підібрано та проаналізовано систему чинників, які впливають на розвиток професійної деформації у педагогів; розроблено технології профілактики та подолання професійної деформації у педагогів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені технології можуть бути використані при розробці психологічних порад щодо профілактики та подолання професійної деформації для педагогів, керівників освітніх закладів, психологів, а також всіх тих, хто займається даною проблематикою. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу рівня прояву професійної деформації у педагогів.

Висновки. Дослідження підтвердило, що професійна деформація особистості вчителя розвивається як наслідок тривалого педагогічного стажу та зумовлюється комплексом об'єктивно-суб'єктивних чинників, зокрема несприятливим психологічним кліматом та деструкцією міжособистісних стосунків. Емпіричне вивчення виявило чітку динаміку: педагоги з великим стажем демонструють вищі показники емоційного виснаження та деперсоналізації на фоні зниження загальної життєстійкості. Кореляційний аналіз підтвердив прямий зв'язок між тривалістю професійної діяльності та рівнем редукції професійних досягнень. На основі отриманих результатів розроблено та апробовано комплексну тренінгову програму «Професійна деформація особистості вчителя як наслідок тривалого педагогічного стажу: профілактика та корекція», спрямовану на розвиток особистісних ресурсів протидії вигоранню, опанування технік саморегуляції та покращення психологічного клімату в колективі.

Ключові слова та словосполучення: професійна деформація особистості, педагогічний стаж, емоційне виснаження, психологічна життєстійкість, професійне вигорання, психологічна корекція.